

*Toorop een pracht-Javaan van bruine tint, met donkere uitermate zachte blik,
malse en dichte baard, blauwachtig door te zwart te zijn ~ Paul Verlaine*

Jan Toorop (1858-1928) werd geboren in Nederlands-Indië. In 1869 vertrok hij naar Nederland om een opleiding te gaan volgen. Tijdens zijn studie in Amsterdam en Brussel kwam hij in aanraking met de nieuwste ontwikkelingen in de kunst. Vooral Toorops symbolistische werk heeft een sterke eigenheid. Het symbolisme richtte zich op het onderbewuste en het onverklaarbare, waarbij symbolen de strijd tussen goed en kwaad verbeelden. Dit vermengde zich met een beeldtaal die onmiskenbaar verbonden was met zijn Indische verleden. Zoals Toorop ooit zei: 'Indië kan niet uit mij worden weggedacht. De grondslag van mijn werk is Oostersch.'

Jan Toorop – Het lied van de tijd maakt deel uit van de serie kunstprentenboeken van Leopold
in samenwerking met het

Gemeentemuseum Den Haag,
Stadhouderslaan 41, Den Haag
www.gemeentemuseum.nl

Eerste druk 2016

Copyright tekst en illustraties © Kitty Crowther 2016, all rights reserved

Vertaling Studio Bos

Vertaling Verlaine: Karel Jonckheere, uit *Twee weken Holland*, Manteau, Brussel 1978

Uitgeverij Leopold | www.leopold.nl | Vormgeving Studio Bos

NUR 195 | ISBN 978 90 258 6951 9

Kitty Crowther

JAN TOOROP

Het lied van de tijd

Leopold Amsterdam | Gemeentemuseum Den Haag

Dit verhaal begint op een eiland. Ver van hier. In een tijd dat foto's nog zwart-wit waren.

Op het eiland leefde een jongen genaamd Johannes. Er werd verteld dat zijn moeder een Javaanse prinses was, en zijn vader een ridder. Er werd ook verteld dat dat een leugen was. Maar wat zeker is, is dat Johannes – later Jan genoemd – met zijn broer en zussen aan de rand van de jungle woonde, op een klein eiland naast Sumatra.

De bioscoop bestond nog niet. Maar wel een prachtig schaduwspel, waarin de vormen van wajangpoppen oeroude mysterieuze verhalen vertelden. Over goden, koningen en koninginnen, prinsen en prinsessen, en gevechten die nooit leken te eindigen.

Jan was verliefd op de twee prinsessen. Hij kon niet zeggen van welke hij het meest hield. Ze waren zo teer, zo licht, dat ze bewogen op de warme bries.

Toen Jan elf was, werd hij helemaal alleen op een grote boot naar Nederland gestuurd, om een goede opleiding te volgen.

Aan boord gingen de dagen, weken langzaam voorbij. Het verdriet om zijn achtergelaten familie werd minder groot en Jan begon te tekenen.

De kapitein keek naar zijn werk en zei met een glimlach: 'Geef dit nooit op, jongen!

Een tekening is als een horizon: er ligt altijd iets achter.'

Vóór Jan lag Holland, achter hem Indonesië en zijn familie.

Jan zou hen nooit weerzien. En hij dacht dat hij zijn twee prinsessen voor altijd had achtergelaten...